

Tunn kritik av Arbetsdomstolen

Debatten fortsätter om Arbetsdomstolens tillämpning. I ett svar på tidigare inlägg av advokaterna Jens Tillqvist och Anders Lindow samt SSRs jurist Lena Svenaeus anser ett antal fackliga jurister och företrädare att advokaternas lösning är odemokratisk och att Lena Svenaeus odlar en myt.

Vårt inlägg i Lag & Avtal nummer 1/2004 om betydelsen av Arbetsdomstolen har glädjande nog väckt debatt. I nummer 2 har vårt inlägg bemötts av advokaterna Jens Tillqvist och Anders Lindow samt av vår fackliga kollega Lena Svenaeus. Avsikten med vårt inlägg var att bemöta den kritik som från olika håll nu riktas mot Arbetsdomstolen och att framhålla domstolens förtjänster och betydelse för det svenska förhandlingssystemet.

Tillqvist och Lindow avfärdar hela idén med en arbetsdomstol såsom rättsvidrig. Deras uppfattning synes grunda sig på en irritation över att Arbetsdomstolen i sin dömande verksamhet tillämpar de av den svenska riksdagen antagna arbetsrättsliga reglerna. Domstolen anklagas för att bruka en "rättstillämpning där egna principer och regler går före den allmänna civilrätten och – vad värre är – även före grundlagsskyddade rättigheter och principer". Vi anser att Arbetsdomstolen kan ta lätt på en kritik som går ut på att domstolen borde frånga de arbets-

rättsliga reglerna och istället tillämpa allmän civilrätt.

För oss är det självklart att Arbetsdomstolen ska tillämpa den arbetsrätt som den svenska riksdagen beslutat ska gälla. Den som av något skäl ogillar riksdagens beslut är fri att vid nästa val försöka ändra riksdagens sammansättning. Vad Tillqvist och Lindow tycks vilja få till stånd är en ordning där jurister på egen hand utan lagstöd utifrån allmänna principer kan ändra den arbetsrättsliga ordningen. Det tycker vi vore djupt odemokratiskt.

Det är inte heller unikt att ha en särskild domstol för prövning av arbetsrättsliga tvister. I princip alla länder i Europa har olika arbetsdomstolar. Bakgrunden till det är att relationerna på arbetsmarknaden är speciella och att man funnit att det ligger ett stort värde i att domstolarna i dessa tvister har särskild kompetens.

Lena Svenaeus odlar myten om att de ledamöter som utses på förslag av parterna har ett gemensamt intresse av att slå vakt om diskriminerande kollek-

tivavtal. Ingenting i domstolens praxis tyder dock på att så är fallet. Avvikande meningar är inte ovanliga i dessa mål. Diskrimineringsmålen rör dessutom normalt beslut som arbetsgivaren fattat ensidigt. Den motsättning Lena Svenaeus målar upp mellan kollektivavtalssystemet och diskrimineringslagstiftningen anser vi överdriven.

Lena Svenaeus synes vackla i frågan om diskrimineringsmålen bör föras över till allmänna domstolar, samtidigt som hon med bestämdhet hävdar att en sådan ordning "knappast kan bli så mycket sämre". Men det tror vi visst den kan bli. Vi vet att handläggningstiden kommer att bli flera år istället för ungefär ett. Vi menar också att kompetensen att avgöra diskrimineringsmål trots allt är bättre i Arbetsdomstolen än i de allmänna domstolarna. Att särskilja diskrimineringsmål från det arbetsrättsliga systemet vore dessutom synnerligen komplicerat. Vilken domstol skulle exempelvis pröva mål där arbetstagaren påstår att arbetsgivaren brutit mot såväl kollektivavtalet, LAS som diskrimineringslagstiftningen?

För oss är Arbetsdomstolen en viktig del av det förhandlingssystem där nästan alla tvister på arbetsmarknaden löses i dag. Men systemet vilar på att de tvister som trots allt hamnar i domstol snabbt får sin slutliga lösning och att de bedöms av högsta möjliga kompetens. Att avskaffa eller minska Arbetsdomstolens roll befarar vi leder till att arbetstagarna får sämre möjligheter att i praktiken tillvarata sina rättigheter.

Det är därför vi tycker det är angeläget att försvara domstolen mot vad vi upplever som osakliga angrepp. □